

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2014. május 16.

BELÜGYI RENDÉSZETI ISMERETEK

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

Általános tudnivalók

I. AZ EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK JAVÍTÁSA, ÉRTÉKELÉSE

Értékelési alapelv, hogy a javítókulcsban szereplő válaszelemeket kell jó válaszként elfogadni.

Pontozás

Jó válasz/válaszelem: minden válasz 1 pontot ér (a javítókulcsban feltüntetettek szerint).

Rossz válasz: 0 pont

Hiányzó válasz: 0 pont

A javítókulcsban megadott pontszám egy-egy eleme tovább már nem bontható. A nem zárt végű feladatoknál (az indoklásoknál, szövegértelmezéseknél stb.) minden olyan megoldás elfogadható – a megadott, esetenként „/” jellel elválasztott lehetőségeken kívül is –, amely tartalmilag megegyezik az útmutatóban szereplő válasszal.

Azoknál a feladatoknál, ahol több válaszelem közül kell a jó megoldást kiválasztani, az összes elem megjelölése esetén a válaszra 0 pontot kell adni. Ha egy feladat meghatározza a válaszelem(ek) számát és a vizsgázó ennél többet jelöl meg, akkor az elért pontszámot csökkenteni kell a többletválaszok számával. A feladatokra 0-nál kevesebb pont nem adható.

Azoknál a feladatoknál, amelyeknél meghatározott számú válaszelemet kell felsorolni, és a vizsgázó ennél többet ír, akkor a válaszokat a beírás sorrendjében kell értékelni. A megoldásokért az előírt maximális pontot meghaladó „jutalompont” nem adható. Hibás vagy hiányzó válaszelemek miatt pontot levonni nem szabad.

I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok

1. Elérhető pontszám 4 pont
a, c; d; g
2. Elérhető pontszám 6 pont
zászlósok – főtörzszászlós;
tisztek – hadnagy;
főtisztek – ezredes;
3. Elérhető pontszám 4 pont
mozgóőr, objektumőr, kísérő őr, díszőr
4. Elérhető pontszám 3 pont
f), c), a)
5. Elérhető pontszám 6 pont
hamis, hamis, igaz, hamis, igaz, igaz
6. Elérhető pontszám 4 pont
felszínének
részének
méretaránnyal
felülnézeti
7. Elérhető pontszám 4 pont

Az állandó rendszámtábla **három betűjelből** és azt követő **három számjegyből** álló kombinációkon kívül a **nemzeti színeket** és **H jelzést** - régi típusú rendszámtábla -, **vagy az európai zászlót** jelképező kék mezőben 12 sárga csillagot és fehér **H jelzést** - új típusú rendszámtábla - tartalmazza.

Az egyes elemek helyes berajzolásáért vagy körülírásáért 1–1 pont adható.

8. Elérhető pontszám 6 pont

1 – c); 2 – d); 3 – e); 4 – a); 5 – f); 6 – b)

9. Elérhető pontszám 3 pont

a) tereptárgy/ak

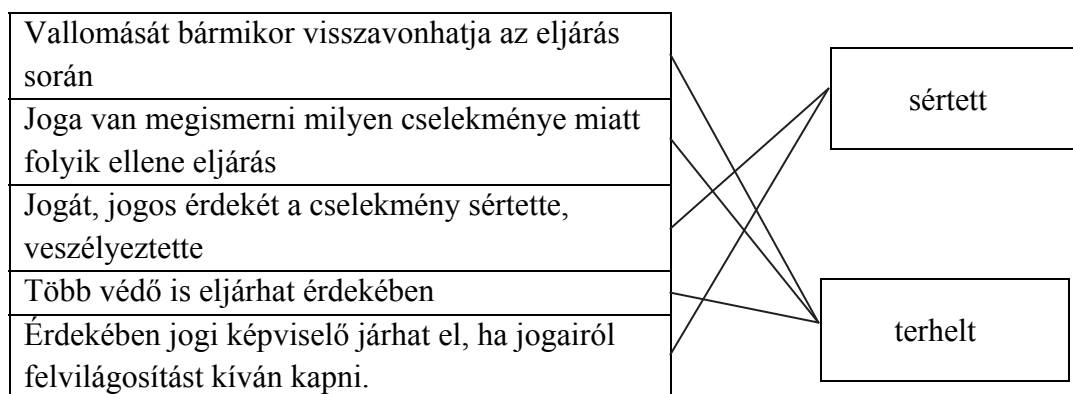
b) Tegyük a ceruzát a térképre úgy, hogy az álláspontunk és a tárgy jelét összekötő képzeletbeli egyenesen legyen. Forgassuk a térképet addig, míg a terepen kiválasztott tereptárgy a ceruza meghosszabbított egyenesén nem lesz.

Megjegyzés: A b) részfeladatra akkor adható meg a 2 pont, ha a válaszban a mintaválaszban leírt cselekvés megfogalmazásra került.

10. Elérhető pontszám 4 pont

mulasztás, kisebb fokban, természetes, jogait

11. Elérhető pontszám 5 pont

12. Elérhető pontszám 1 pont

c)

13. Elérhető pontszám 5 pont

A – 5; B – 6; C – 2; D – 1; E – 3

14. Elérhető pontszám**5 pont**

lezárnak; léphet be; senki, lefolyása; lappangási

Megjegyzés: Minden egyéb tartalmilag helyes megfogalmazás elfogadható.

II. A SZÖVEGES, KIFEJFŐ FELADATOK JAVÍTÁSA, ÉRTÉKELÉSE

A szöveges feladatok értékelése

A feladatok értékelése a következő szempontok alapján történik:

- feladatmegértés, helyes feladatmegoldás,
- szaknyelv alkalmazása,
- logikus felépítés,
- megszerkesztettség, nyelvhelyesség.

A szöveges feladatok értékelése a javítókulcs alapján történik, mely minden feladat esetében azonos pontértékkal tartalmazza a fenti értékelési szempontokat, valamint a hozzájuk rendelhető tartalmakat.

1. A feladatmegértés, helyes feladatmegoldás értékelése

A feladatmegértés során a következő szempontokat kell figyelembe venni:

- A feladat azonosítása: A diák a megadott témáról, problémáról ír-e?
- A témartás, a lényeg kiemelése: Lényegre törően, a feladatban felvetett problémára koncentrálnak-e?
- Tartalmi mélység, kifejtettség: Megállapításai, következtetései mennyire összetettek, illetve relevánsak a problémára nézve?
- A műveleti sokszínűség, eredményesség: A megadott forrásokat használja-e, és azokra utaló lényeges megállapításokat tud-e tenni?
- Részkérdések kifejtése: A szükséges szakkifejezésekkel a válasz valamennyi lényeges elemet tartalmazza-e?
- Az egyes részkérdések közötti kapcsolat megteremtése: A problémamegoldás során felismeri és megfogalmazza-e a fontos összefüggéseket?
- A tartalmi kifejtettség szükséges mértéke: Képes-e arra, hogy az egyes részkérdéseket csak a szükséges mélységben fejtsse ki?

A feladatok konkrét értékelése során az értékelés első lépése annak eldöntése, hogy a feladatmegértésre adható 10 pontból a diák legalább 1 pontot elért-e. Ha nem, akkor a feladat összpontszáma csak 0 lehet.

8-10 pont akkor adható, ha a vizsgázó a problémát teljes körűen megértette és helyesen értelmezte, az általa leírt megoldás a javítási útmutatóban kiemelt válaszelemeket tartalmazza. A kifejtés arányos, logikus, lényegre törő. Ahol ez szükséges, a források felhasználásával lényeges következtetéseket fogalmaz meg, és utal is magára a forrásra. A konkrét és az általános megállapítások aránya kiegyenlített. A válaszban minden lényeges tanult szakkifejezés helyesen kerül alkalmazásra.

5-7 pont akkor adható, ha a vizsgázó a problémát teljes körűen megértette és helyesen értelmezte, de a kifejtés aránytalan vagy nem lényegre törő. A forrásokat ugyan használja, de nem tesz lényegi megállapításokat. A javítási útmutatóban kiemelt válaszelemeket nagyobb részt tartalmazza. A szakkifejezéseket csak részben alkalmazza, esetleg körülírja.

3-4 pont akkor adható, ha a probléma megoldását csak részben dolgozza ki, és a megadott forrásokat egyáltalán nem használja, de legalább egy részkérdést teljes egészében kidolgozott, a többi kidolgozását megkezdte, és a válaszban vannak a fentieknek megfelelő értékelhető elemek.

1-2 pont akkor adható, ha legalább egy olyan megállapítást tesz, mely alapján igazolható, hogy a problémát megértette, és minimum egy olyan fontos szakkifejezést tartalmaz a válasza, mely a feladat megoldása szempontjából lényeges, de a kifejtés túlnyomórészt nem azzal kapcsolatos, vagy nem a megoldásra irányul.

0 pont akkor adható, ha a vizsgázó egyáltalán nem érti meg, illetve teljes mértékben félreérti a feladatot, nem használja a forrásokat, megoldásai nem a feladatban meghatározott problémára irányulnak, vagy egyáltalán nem válaszol a kérdésekre, illetve a válaszban nincsen értékelhető elem.

2. A szaknyelv alkalmazásának értékelése

A szaknyelv alkalmazása során figyelni kell arra, hogy a vizsgázó a feladatok mindegyikében a már tanult jogi ismereteiről ad számot, mely elképzelhetetlen a szakkifejezések pontos, és odaillő használata nélkül. Elfogadható az is, ha a pontos szakkifejezést nem ismeri, de azt körülírja, így a válaszából kiderül, hogy tisztában van a helyes megoldással. Ha a vizsgázó rossz szakkifejezéseket használ, pontatlanul fogalmazza meg, vagy egyáltalán nem használja azokat, akkor pont nem adható. Ugyanakkor az összesítés szempontjából az erre az értékelési szempontra adott 0 pont nem jelent összesített 0 pontot is egyben.

3-4 pont akkor adható, ha a vizsgázó a probléma megoldása során valamennyi lényeges szakkifejezést pontosan írja le, és helyesen alkalmazza. Következtetéseiben a hosszas kifejtést a helyesen alkalmazott szakkifejezésekkel pótolja.

2 pont akkor adható, ha a probléma megoldása során a szakkifejezéseket csak kisebb mértékben alkalmazza, esetleg nem a pontos megnevezést használja, de az általa használt megnevezés utal a helyes kifejezésre.

1 pont akkor adható, ha legalább egy olyan fontos szakkifejezést tartalmaz a válasza, mely a feladat megoldása szempontjából lényeges.

0 pont akkor adható, ha a vizsgázó egyáltalán nem használ szakkifejezéseket, még körülírás szintjén sem.

3. A logikus felépítés értékelése

3-4 pont akkor adható, ha a vizsgázó a probléma kifejtése során az egyes részkérdések közötti logikai kapcsolatot felismeri, és válaszában szükséges mértékben levezeti. Emellett a megoldás során témátartó, a forrásokat logikus rendszerben alkalmazza.

2 pont akkor adható, ha a részkérdések kifejtése során válaszában eltér a megadott kérdések logikai sorrendjétől, de az egyes részkérdések között más logikai kapcsolatot teremt.

1 pont akkor adható, ha az egyes részkérdések között nem teremt logikai kapcsolatot, de az egyes válaszlemek között van felfedezhető logikai összefüggés.

0 pont akkor adható, ha a válasz csupán szavakból álló vázlat, így logikai összefüggésekre egyáltalán nem lehet következtetni.

4. A megszerkesztettség, nyelvhelyesség értékelése

2 pont akkor adható, ha a fogalmazás értelmes mondatokból álló szerkesztett szöveg.

1 pont akkor adható, ha több nyelvhelyességi, szerkesztési hiba van a szövegben.

0 pont akkor adható, ha a megoldás csupán szavakból álló vázlat, nincsenek benne összefüggő mondatok.

Az általunk javasolt megoldásokban:

- vastagon szedett betűvel jelöltük a kötelező tartalmi elemeket,
- aláhúzással jelöltük azokat a szakkifejezéseket, melyeknek meg kell jelenniük a vizsgázó válaszában.

15. Elérhető pontszám

20 pont

A **rendőrség működésének általános elveit és szabályait döntően a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény, a 30/2011. (IX.22.) BM rendelet,** a rendőrség szolgálati szabályzatáról adja.

A szöveggel érintett elvek a következők: az **intézkedési kötelezettség** elve, a **nyilvános szereplés** elve, **titoktartási kötelezettség**, **segítség és eszközök igénybevétele** a rendőrségi feladatok ellátáshoz, a **szolgálati érintkezés szabályai**.

A rendőr jogkörében eljárva **köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni**, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét **sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak**. Ez a kötelezettség **a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli**, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A rendőr szolgálaton kívül akkor intézkedik, **ha szolgálatban lévő rendőr nincs jelen**, és az értesítésével járó késedelem, az intézkedés elmaradása a bűnüldözés érdekeire, az élet- és vagyonbiztonságra **másként el nem hárítható hátrányt jelentene**, vagy a **szolgálatban lévő rendőrnek kell segítséget nyújtani**.

A **szolgálaton kívül lévő rendőr kizárólag abban az esetben intézkedhet**, ha a felmerülő feladat végrehajtására megfelelő **szakmai ismeretekkel és képzettséggel rendelkezik, egészséges, nincs szeszestől befolyásolt állapotban, vagy nem áll intézkedési képességére hátrányosan ható gyógyszer, valamint bódító hatású anyag befolyása alatt**.

A rendőr intézkedése előtt felméri, hogy rendelkezésére állnak-e azok az eszközök, amelyekkel a megkezdett intézkedését **eredményesen be tudja fejezni**; **ha nem, úgy az intézkedésének megkezdése előtt segítséget kér**.

A rendőr a sajtó, a rádió és a televízió megkeresése alapján a **feladatkörébe tartozó szolgálati ügyekről**, egyes bűncselekményekről **csak engedéllyel és a személyes adatok védelmére vonatkozó előírások betartásával nyilatkozhat**.

Kivételes esetben - különösen bűncselekmény, közlekedési baleset vagy más rendkívüli esemény helyszínén - a rendőr **ténnyközlő nyilatkozatot tehet**, amelyben a személyhez fűződő **jogokat nem sértheti, a felelősség kérdésében nem foglalhat állást**. A rendőr nyilatkozatáról utólag az engedélyezésre jogosultnak jelentést kell tennie.

A rendőr a birtokába került **titkot köteles megtartani**. A titoktartási kötelezettség alól törvény vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabály rendelkezése, ennek hiányában **magántitok esetében az érintett adhat felmentést**.

A rendőrség illetve a rendőr a feladatai ellátáshoz, a bűncselekmények elkövetésének megelőzése, megakadályozása, felderítése, az elkövető elfogása érdekében **kérheti és igénybe veheti magánszemély vagy szervezet segítségét és a birtokában levő eszközt**. A segítségnyújtás **csak akkor tagadható meg, ha a felkért személy életét, testi épségét, egészségét veszélyeztetni, vagy a tárgyi feltételek nem állnak rendelkezésére**.

A segítőnek **a segítségnyújtással összefüggésben keletkezett kárát és költségeit a rendőrség megtéríti**.

Az előjáró és alárendeltek illetve a feljebbvalók és alacsonyabb rendfokozatúak szolgálati érintkezésére a jogszabályban meghatározott szabályokat kell alkalmazni. A szolgálati érintkezés kiterjed a megszólításra, megnevezésre, az alárendelt jelentési kötelezettségére, a jelentkezés rendjére és a tiszteletadás szabályaira, valamint az utasítás adás szabályaira és a végrehajtás rendjére.

16. Elérhető pontszám

20 pont

A rendőrség civil szféra általi ellenőrzése azt célt szolgálja, hogy a szervezet hatékonyan, külső – a szervezeten kívülről érkező – információk figyelembevételével végezze eredményesebben a munkáját, egyben lehetőség nyílik arra, hogy egyes hiányosságok, mulasztások, esetleges törvénytelenések nyilvánosságra kerüljenek.

A rendőrség szakmai tevékenységét az önkormányzatokkal, társadalmi szervezetekkel, szervekkel és nem utolsósorban a lakossággal együttműködve végzi. Ennek jogi alapját a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény biztosítja. A sajtóközlemény éppen erre világít rá, hogy a rendőrség civil ellenőrzése okán a polgármester felkéri a rendőrkapitányt, hogy tartson beszámolót a település közbiztonságának éves alakulásáról, kiemelten is a bűnügyi statisztikai mutatókra.

A rendőrség az önkormányzatokon túl együttműködik más társadalmi szervezetekkel, szervekkel, így például a polgárőrséggel, iskolákkal, egyházakkal, gyermekvédelmi intézményekkel, idősök önszerveződő csoportjaival. (E helyütt példaként bármely más, szakmailag elfogadható megoldás szerepelhet.)

Az együttműködés egyben a civil ellenőrzés egyik legjelentősebb formája a rendőrkapitányok – a határrend, határforgalom helyzetére is figyelemmel együttesen a határrendészeti kirendeltségek vezetőivel - éves beszámolási, tájékoztatási kötelezettsége a képviselőtestület előtt.

Ennek alkalmával tájékoztatni kell a képviselőket a település közbiztonsági helyzetéről valamint az annak érdekében megtett rendőri intézkedésekről. Fontos eleme a törvénynek, hogy a képviselő-testület a beszámolót elutasíthatja, melynek következménye, hogy három hónapon belül újabb beszámolót kell tartani. A képviselő-testület ismételt elutasítása esetén a települési önkormányzatok a megyei (fővárosi) rendőrfőkapitányhoz, a megyei illetve a fővárosi önkormányzat közgyűlése az országos rendőrfőkapitányhoz fordulhatnak.

Másik lehetőség, amelyet biztosít a törvény az, amikor rendőrkapitányság, határrendészeti kirendeltség és más helyi rendőri szerv létesítéséhez és megszüntetéséhez előzetesen ki kell kérni az érintett települési, önkormányzati képviselő-testület véleményét. Hasonló módon kell eljárni e szervek vezetőinek kinevezését megelőzően.

Az együttműködés sajátossága, hogy amennyiben a rendőrség a lakosság széles körét érintő rendőri intézkedést tervez végrehajtani, feltéve, hogy ezzel nem veszélyezteti az intézkedés eredményességét, arról az önkormányzatot tájékoztatja. Erre példa lehet a közlekedés biztonságát érintő egyes intézkedések, mint például a gépjárművek sebességének meghatározott helyeken történő ellenőrzése.

További sajátossága a törvénynek az, hogy kötelezően elírja a rendőri szervek vezetőinek a lakosság széles körét érintő környezeti vagy migrációs veszélyek esetén a polgármester tájékoztatását.

Abban az esetben, ha a lakosság, ezáltal az önkormányzat képviselő-testülete a rendőrség döntésével, intézkedésével vagy annak elmulasztásával kapcsolatban indokolást tartalmazó észrevételt tesz, azt az illetékes rendőri szerv tizenöt napon belül megvizsgálja, és a vizsgálat eredményéről tájékoztatja az önkormányzatot.

Lehetőséget teremt a jogszabály arra, hogy az önkormányzatok és a rendőrség szerződést kössön a közbiztonságot érintő feladatok közös ellátására, ugyanakkor e szervek bűnmegelőzési és közbiztonsági bizottságokat hozhatnak létre.

A statisztikai mutató szerint Délkelet Pest megyében az ismertté vált bűncselekmények száma alapján 2008-ban a legfertőzöttebb település Üllő városa volt, azonban 2010-re Monor városában történt a legtöbb bűncselekmény ezer lakosra vetítve. Összességében 2010-ben Cegléden követték el a legtöbb ismertté vált bűncselekményt, szám szerint 1529-et.